

Endelig foreslås ophævelsen af lovens bestemmelse om, at en bygning som hovedregel skal være over 100 år for at kunne fredes efter bygningsfredningsloven.

1.3. Bygningsfredningslovens hovedsigte har siden den første bygningsfredningslov fra 1918 været ved bygningsfredning at beskytte enkeltbygninger af særlig høj arkitektonisk eller kulturhistorisk værdi.

Mens beføjelserne til at frede enkeltbygninger siden 1918 har ligget i statsligt regi, har beføjelserne til at tage vare på sammenhængende bebyggelser af arkitektonisk, kulturhistorisk eller miljømæssig værdi, hvis enkeltelementer ikke opfylder bygningsfredningslovens kvalitetskrav for fredning – de bevaringsværdige bygninger og bymiljøer – siden bygge-loven af 1960 og byplanloven af 1962 ligget hos de kommunale myndigheder. I dag er disse beføjelser indføjlet i kommuneplanloven.

Det gælder således i dag efter kommuneplanlovens § 3, stk. 3, jf. § 5, at kommunerne som led i udarbejdelsen af kommuneplaner skal afgrænse områder med bevaringsinteresser, og lovens § 18, stk. 1, nr. 14 giver hjemmel for udarbejdelse af bevarende lokalplaner.

Ved revisionen af bygningsfredningsloven i 1979 blev det bl.a. præciseret, at loven også skulle medvirke til denne mere generelle beskyttelse af de bevaringsværdige bygninger og bymiljøer. Samtidig indførtes bestemmelser, hvorefter det blev forudsat, at der fra Miljøministeriets side kunne ydes bistand og vejledning til kommunerne i forbindelse med deres bygningsbevaringsarbejde.

2. Registrering og bevaringsplanlægning.

2. 1. I overensstemmelse med den praksis, der i et vist omfang allerede havde udviklet sig før lovrevisionen i 1979, fik den statslige vejledning og bistand især karakter af medvirken ved udarbejdelse af trykte registranter over bevaringsværdig bebyggelse inden for mindre afgrænsede områder i en række ældre byer. Normalt bliver registranterne udgivet i et samarbejde mellem staten og den pågældende kommune.

Hensigten med disse registranter er at medvirke til at tilvejebringe et mere detaljeret grundlag for kommunernes arbejde med bevaringsplanlægningen, herunder udarbejdelse af bevarende lokalplaner.

Foruden registranter er der udarbejdet en række vejledninger til kommunerne om bevaringsplanlægning.

Siden lovrevisionen i 1979 og frem til udgangen af 1987 er der i samarbejde med 23 af landets kommuner udarbejdet og publiceret mere end 30 bygningsre-

gistranter for byer, byområder og landsbyer. Hertil skal der lægges en række registranter af meget varierende form og indhold udarbejdet af andre, f.eks. af lokale bevaringsforeninger m.fl. Således må det idag antages, at der er udarbejdet bygningsregistranter for afgrænsede områder i op mod 100 af landets 275 kommuner.

Ud fra de registreringer, der er gennemført, er det ikke muligt at give nøjagtige tal for, hvor mange ejendomme eller bygninger, der er blevet registreret og eventuelt betegnet som bevaringsværdige. Erfaringsmæssigt bedømmes indsatsen som svarende til omkring 16.000 registrerede bygninger.

Det kan konstateres, at der i de senere år er en stigning i antallet af registreringer, ligesom der er en stigende opmærksomhed over for bevaringsværdierne. De registreringer, der er foretaget, er imidlertid for uensartede og geografisk begrænsede til, at de umiddelbart kan danne grundlag for en landsdækkende vurdering af bygningsfrednings- og bygningsbevaringsinteresserne. For at opnå et sådan grundlag er det nødvendigt, at registreringsarbejdet intensiveres samt tilrettelægges og gennemføres mere ensartet og sammenligneligt, end tilfældet er i dag.

Registreringer kan herefter være udgangspunkt for en kommunal helhedsvurdering af et områdets karakter og danne grundlag for indarbejdelse af bevaringsinteresserne i kommune- og lokalplanlægningen. Samtidig er sådanne registreringer til støtte for kommunen i byggesagsadministrationen samt i forbindelse med overvejelser vedrørende byfornyelse. En undersøgelse foretaget af Planstyrelsen af de i dag udarbejdede kommuneplaner viser, at kun et fåtal af landets kommuneplaner i tilstrækkeligt omfang inddrager og behandler de kommunale bevaringsinteresser.

Hertil kommer, at bevaringsværdierne i dag mere end nogen sinde tidligere er truet, såvel af den almindelige forurening som af en manglende viden og forståelse for værdierne bevaring og vedligeholdelse.

I Betænkning nr. 1010 om bevaringsværdige huse til beboelse, Miljøministeriet, 1984, er det skønnet, at der på landsplan findes ca. 200.000 bevaringsværdige bygninger til beboelse. Omkring 21.000 bygninger er i dag omfattet af bevaringsbestemmelser i form af tinglyste lokalplaner eller andre tinglyste bevaringsbestemmelser efter tidligere lovgivning. Samlet indeholder kun ca. 5 pct. af alle de lokalplaner, der er gennemført, bevaringsbestemmelser.

Erfaringerne fra et af Planstyrelsen udført projekt i sommeren 1987 peger på, at der idag skønnes at være ca. 300.000 bevaringsværdige bygninger.